

Notat

21. maj 2013
MPC

Samråd Å

Vil ministeren redegøre for, hvordan de af regeringen skønnede 150.000 private arbejdspladser frem mod 2020 vil fordele sig fra henholdsvis vækstplanen, andre initiativer fra regeringen samt bedre konjunkturer, sådan som ministeren oplyste i forbindelse med regeringens nedjustering af den økonomiske vækst for 2013 fra 1,2 pct. til 0,7 pct.? Ministeren bedes endvidere redegøre for realismen i regeringens vækstskøn frem mod 2020.

[Det talte ord gælder]

- Regeringens sigtepunkt i Vækstplan DK er en gennemsnitlig økonomisk vækst i BNP på 2 pct., der skal sikre, at der skabes 150.000 nye private job.
- Hvordan vi skal nå de 150.000 nye job, er imidlertid en lidt kompliceret sammenhæng, som jeg nu vil forklare nærmere.

Stigning i privat beskæftigelse på 150.000 personer

- Stigningen i den private beskæftigelse på ca. 150.000 personer frem mod 2020 forudsættes overordnet set at ske som følge af tre ting:
- For det første vil en gradvis forbedring af konjunkturerne frem mod 2020 øge den private beskæftigelse med 80.000 personer.
- For det andet vil den demografiske udvikling og virkningen af tidligere gennemførte reformer øge den private beskæftigelse med ca. 42.000 personer.
- Og for det tredje vil regeringens aftalte og planlagte reformer øge den private beskæftigelse med yderligere 33.000 personer.
- For en god ordens skyld skal jeg lige nævne, at det præcise tal for stigningen er 155.000 nye private job, som den opmærksomme tilhører sikkert allerede har bemærket.

Bidrag fra konjunktur og vækstforløbet frem mod 2020

- Lad os først vende os mod bidraget til den private beskæftigelse på 80.000 personer som følge af konjunkturoprettningen frem mod 2020.
- Det ligger i sagens natur, at dette bidrag til øget beskæftigelse hænger nøje sammen med forventningerne til det overordnede vækstforløb frem mod 2020.
- Det er her centralt at fastslå, at regeringen har anlagt et – undskyld mig udtrykket – forholdsvis konservativt syn på genoprettningen. I den mellemfristede fremskrivning, der ligger til grund for regeringens plan, forudsættes konjunktursituationen således først at være normaliseret i 2019.
- Historisk set er det en meget langsom genoprettning. Og det skal naturligvis ses i lyset af, at den internationale finanskrisen, der startede i 2008, nu af mange betragtes som det værste økonomiske tilbageslag siden depressionen i 1930'erne.
- Men man kan altså ikke beskyldte regeringen for at være overoptimistiske om vækstudsigterne, når vi lægger til grund, at vi skal helt frem til 2019 - dvs. over 10 år efter krisens udbrud - før konjunktursituation er tilbage på et normalt niveau.
- Selvom det er forventningen, at et kommende opsving gradvist vil trække op i beskæftigelsen, er det er imidlertid vigtigt, at de rigtige rammer er til stede for, at de danske virksomheder kan hægte sig på opsvinget.
- Og det er netop et vigtigt sigte med Vækstplan DK – at understøtte fremgang i den private beskæftigelse samt at forbedre virksomhedernes rammevilkår og dermed øge sandsynligheden for en hurtigere konjunktur-genoprettning.
- Aftalerne om Vækstplan DK betyder konkret, at virksomhedernes konkurrenceevne bliver forbedret gennem lavere afgifter.
- Og samtidig bliver det mere attraktivt at investere i arbejdspladser i Danmark gennem nedsættelsen af selskabsskatten til 22 pct.

- Derudover betyder aftalerne blandt andet, at virksomhederne får bedre adgang til finansiering; at de offentlige investeringer løftes; at BoligJobordningen genindføres; samt at der indføres skattekreditter for forsknings- og udviklingsaktiviteter, som særligt gavner små iværksættervirksomheder.
- Regeringen er i sagens natur ikke herre over de internationale konjunkturer, der skal være med til at skabe et opsving.
- Men hvis ikke vi havde indgået aftalerne om Vækstplan DK, ville det have øget risikoen for, at de seneste års lavvækst ville fortsætte i en endnu længere periode. Dvs. at konjunkturgenopretningen ville have taget endnu længere tid og medført en længere periode med forholdsvis høj ledighed og lave lønstigninger.

- Man kan spørge, om det er realistisk, at konjunkturgenopretningen i sig selv vil bidrage til at øge den private beskæftigelse med 80.000 personer. Det er der imidlertid et stærkt belæg for, når man sammenligner med tidligere historiske opsving.
- Både i opsvinget fra 1983 til 1986 og i opsvinget fra 1994 til 2001 var det skønnede bidrag til beskæftigelsen fra konjunkturgenopretningen på ca. 75.000 personer. Dvs. i samme størrelsesorden som det aktuelt forudsatte bidrag fra konjunkturgenopretningen på de 80.000 personer.
- Og det skal yderligere bemærkes, at der i de nævnte tidligere genopretningsperioder opstod store bidrag fra konjunkturnormaliseringen i løbet af en ganske kort periode på 2-3 år.
- Dermed er der ikke noget usædvanligt i forudsætningen om, at konjunkturgenopretningen af økonomien kan give et stort bidrag til fremgangen i beskæftigelsen.

Bidrag fra den demografiske udvikling og tidligere reformer

- Udover bidraget fra konjunkturgenopretningen er der også et væsentligt bidrag til fremgangen i den private beskæftigelse fra den demografiske udvikling og tidligere gennemførte reformer.
- Dette bidrag skønnes til i alt 42.000 personer i 2020. Det dækker primært over to modsatrettede virkninger.
- Den demografiske udvikling indebærer isoleret set et fald i arbejdsudbuddet på grund af ændringer i befolkningens alderssammensætning.
- Derimod bidrager tidligere gennemførte reformer, herunder Genopretningsaftalen, Tilbagetrækningsreformen samt skattereformerne fra 2007 og 2009, til at øge beskæftigelsen frem mod 2020.

Bidrag fra regeringens reformer

- Det tredje bidrag til stigningen i den private beskæftigelse på 150.000 personer kommer fra regeringens reformer, som skal løfte den private beskæftigelse med ca. 33.000 personer.
- Heraf er der, som nævnt under samråd Ø, allerede gennemført reformer, der øger beskæftigelsen med 27.000 personer, mens nye reformer skal løfte beskæftigelsen med yderligere 6.000 personer.
- Ud af stigningen på 27.000 personer fra gennemførte reformer bidrager skattereformen med 11.000 personer i 2020. Det skyldes blandt andet virkningerne af den højere topskattegrænse, forhøjelsen af beskæftigelsesfradraget og indførelse af et særligt beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere. Skattereformen betyder således, at almindelige lønmodtagere får mere ud af at arbejde.
- Reformen af førtidspension og fleksjob øger beskæftigelsen med ca. 5.000 personer, blandt andet fordi vi ikke længere vil parkere mennesker under 40 år på førtidspension.
- Reformen af SU løfter beskæftigelsen med 6.000 personer i 2020 blandt fordi den bidrager til at unge kommer hurtigere og bedre gennem deres uddannelse.

- Desuden øger kontanthjælpsreformen beskæftigelsen med 4.000 personer. Med kontanthjælpsreformen bidrager vi til, at personer på kanten af arbejdsmarkedet i højere grad kommer i beskæftigelse. Samtidig skal reformen sikre, at flere unge kommer i uddannelse frem for på kontanthjælp.
- Derudover bidrager nedsættelsen af selskabsskatten til en mindre stigning på ca. 1.000 personer. Dermed bidrager de gennemførte initiativer i Vækstplan DK samlet set til at øge beskæftigelsen med 11.000 personer i 2020.
- Derudover skal nye, endnu ikke konkretiserede reformer, som nævnt øge beskæftigelsen med yderligere 6.000 personer.

Sammenfattende om de 150.000 personer

- Målet om, at den private beskæftigelse skal vokse med 150.000 personer, er både et realistisk og et ambitiøst mål.
- Jeg hæfter mig ved, at blandt andet overvismanden bakker regeringen op i denne sag.
- Og hvis vi igen ser tilbage på tidligere perioder med opsving, er beskæftigelsen også vokset ganske betragteligt. Eksempelvis steg den private beskæftigelse – som følge af såvel konjunkturgenopretning som strukturelle reformer – med 180.000 personer fra 1994 til 2001.
- Men 150.000 flere private job frem mod 2020 kræver, at virksomhederne er klar til at hægte sig på opsvinget, når det kommer. Og det kræver markante reformer.
- Udover stigningen i den private beskæftigelse på 150.000 personer, er der derudover i Vækstplan DK også rum til, at den offentlige beskæftigelse kan vokse med 10.000 personer frem mod 2020.

Vækstudsigterne frem mod 2020

- Stigningen i den private beskæftigelse på 150.000 personer skal også ses i sammenhæng med, at vi forventer en gennemsnitlig vækst på ca. 2 pct. om året frem mod 2020.
- Det vækstbillede bygger på en relativt konservativ vurdering af den underliggende produktivitetsvækst på 1,2 pct. om året.
- Hertil kommer der et bidrag til den strukturelle vækst fra en stigning i den strukturelle arbejdsstyrke på 0,4 pct. årligt. Det afspejler blandt andet de reformer, der er gennemført for at løfte beskæftigelsen.
- Dermed vokser strukturel BNP med 1,6 pct. om året frem mod 2020.
- De aktuelt svage konjunkturer betyder, at vi står overfor en periode med økonomisk genopretning, hvor væksten vil ligge over den strukturelle vækst. Det vil med Finansministeriets regneprincipper indebære et konjunkturbidrag til væksten på 0,4 pct.
- En gennemsnitsvækst på 2 pct. i en genopretningsperiode er relativt afdæmpet, når der sammenlignes med tidligere perioder med genopretning. I perioden 1982 til 1986 var den gennemsnitlige vækst på 3,9 pct. om året. Og i perioden 1994 til 2000 var den gennemsnitlige vækst på 3,3 pct.
- Derfor vurderer jeg også, at vækstkønnet frem mod 2020 er ganske realistisk.

Vækstudsigterne på kort sigt

- Nu har jeg talt mest om udsigterne frem mod 2020. Men jeg vil også gerne give udviklingen i den mere nære fremtid et par ord med på vejen.
- Vi ved, at der kommer et opsving på et tidspunkt. Det svære er naturligvis at forudsige, hvornår opsvinget kommer.

- Det er der ingen, der ved helt præcist. Væksten i 2012 overraskede negativt. Men vores bedste bud er, at væksten nu stille og roligt kommer i gang i 2013 og 2014.
- I den seneste prognoseopdatering i Konvergensprogram 2013 skønner vi, at BNP vil vokse med 0,7 pct. i 2013. Det kan lyde som en lav vækstrate. Men det skyldes, at faldet i BNP i slutningen af 2012 også trækker ned i den årlige vækstrate i 2013. Væksten igennem 2013 vil således være højere end 0,7 pct. Og i 2014 ventes væksten i BNP at blive 1,6 pct.
- På baggrund af disse vækstudsigter venter vi, at beskæftigelsen i 2014 vil være steget med 9.000 personer i forhold til 2012, og at bruttoledigheden vil være faldet med omkring 11.000 personer.
- Regeringen offentliggør i øvrigt et nyt konjunkturskøn d. 27. maj i forbindelse med Økonomisk Redegørelse, maj 2013.
- Konjunkturudsigterne er i sagens natur fortsat præget af en betydelig usikkerhed. Vækstudsigterne for Danmark afhænger i høj grad af væksten i resten af Europa, samt af hvorvidt husholdninger og virksomheder fortsat udviser tilbageholdenhed med forbrug og investeringer.

Afrunding

- Mens der er usikkerhed om konjunkturerne, er der imidlertid ikke usikkerhed om regeringens kurs.
- Regeringen har gennemført en række markante reformer, som forbedrer strukturerne i dansk økonomi og forbedrer rammevilkårene for danske virksomheder, så de er bedre rustet til et kommende opsving.
- Regeringen har samtidig lagt klart frem, at vi vil gennemføre yderligere reformer. Både for at øge beskæftigelsen yderligere, men også for at øge produktiviteten og modernisere den offentlige sektor.
- Det vil bidrage til at bringe Danmark sikkert igennem krisen og ud på den anden side som et land med orden i økonomien og med både højere beskæftigelse og højere velstand.